

Justisdepartementet
v/Innvandringsavdelingen
Postboks 8005 Dep
0030 OSLO

Deres ref: 201105084-/TSC	Vår ref:	Saksbehandler TVA	Direktetelefon 90061755	Dato 15.01.2012
-------------------------------------	-----------------	-----------------------------	-----------------------------------	---------------------------

SVAR PÅ HØRINGSUTTALELSE OM NOU 2011:10. I VELFERDSSTATENS VENTEROM. MOTTAKSTILBUD FOR ASYLSØKERE

DROF har sett positivt på arbeidet i Berge utvalget, og har respekt for det arbeidet utvalget har gjennomført. Utredningen gir en god oversikt over sentrale problemområder.

Medlemmene i DROF har hatt anledning til å sende inn sine egne høringsuttalelser på et selvstendig grunnlag. Flere har valgt å gjøre dette. Medlemmene er enig i mange av forslagene fra Berge utvalget. I noen punkter er medlemmene uenige seg i mellom. Selv om dette ikke er kontroversielt, ønsker DROF å la disse høringsuttalelsene stå for seg. Vi har valgt å fokusere på noen områder i utredningen som vi anser viktige og naturlig for oss som interesseorganisasjon å ha oppfatninger om i denne sammenhengen.

Vi kommenterer kun utvalgets anbefalinger, med utgangspunkt i oversikten over utvalgets anbefalinger i kapittel 3.

I all hovedsak konsentrerer DROF seg om disse temaene:

- Bruk av manglende velferd som motivasjon for retur.
- Rett til barnehageplass for barn av asylsøkende foreldre
- Rett til norskundervisning
- Rett til arbeidstillatelse for asylsøkere
- Etablering av basismottak
- Opprettholdelsen av mangfoldet av driftsoperatører
- Tilsyn av mottak
- Taushetsplikt
- Lovregulering av mottaksbransjen
- Statlig drift av transittmottak

Bruk av manglende velferd som motivasjon for retur

DROF mener at trekkordningen i ytelsene for Dublinere og beboere med endelig avslag er for høyt. Basisbeløpet bør være det samme for alle grupper. Støtten til asylsøkere er i utgangspunktet så lavt at det kan bidra til at mange har problem med å opprettholde et sunt kosthold og en normal livssituasjon. En ytterligere reduksjon av støtten til enkelte grupper er derfor et risikabelt virkemiddel, uansett status for gruppene. I prinsippet er vi enige med utvalgets anbefaling, og ønsker å få fjernet trekkordningen også for beboere med endelig avslag, samt redusere trekket for returnektore. Vi mener at grunnleggende levekår ikke bør være virkemidler i den innvandringsregulerende politikken/asylpolitikken. Vi er redd for at redusert basis vil føre til økt passivitet hos gruppene det gjelder, og ikke vil ha de tiltenkte effektene mht. økt retur

Retten til barnehageplass for barn av asylsøkende foreldre

DROF ønsker en lovfestet rett til barnehageplass for barn av asylsøkende foreldre. I dag har UDI en tilskuddsordning til kommuner som tilbyr barnehageplass til barn i mottak mellom 4-5 år. Mange driftsoperatører opplever at barn i målgruppen ikke får tilbud om barnehageplass, på tross av tilskuddsordningen. Barn i mottak er etter vårt syn er den mest sårbare gruppen i mottakene. Et barnehagetilbud vil bidra til en langt tryggere hverdag, i tillegg til at det ofte vil være eneste arena å avdekke tilfelle med behov for barnevernstiltak. Dessuten er barnehage en viktig arena for inkludering og integrering.

I styringsdokumentene til UDI er det kun et krav om barnebase, der beboere kan få barnepass for sine barn når de skal delta i obligatoriske tiltak, som for eksempel informasjonsprogram. Ofte blir beboere brukt til å delta i driften. DROF ønsker en avvikling av ordningen slik den er i dag. Bakgrunnen er at det er ikke er knyttet tilstrekkelig krav til faglighet og kompetanse til barnebase. Det er heller ikke krav til kontroll av hvem som passer barn. I barnehager er det bla.a krav til politiattest for å sikre barn, noe som ikke kan kreves av foreldre som bidrar til barnebaser.

Norskundervisning

DROF er glad for at utvalget diskuterer rett til norskundervisning. Mange av medlemmene i DROF har engasjert seg mye og lenge for å etablere, forsterke og beholde ordningen med norskundervisning fra første dag. DROF ønsker også en økning av antall timer.

Arbeidstillatelse

Vi mener også, som utvalget, at det bør bli lettere å få arbeidstillatelse enn i dag. I den forbindelse er det også naturlig å trekke frem at asylsøkere som skal motta pengeytelser, må få rett til bankkonto. Mangel på arbeidstillatelse gjør det langt på vei umulig for asylsøkere å delta i frivillig arbeid i og utenfor mottak. Dette fører til passivitet, isolasjon og manglende evne til å ivareta eget liv og familie. Dette er særlig utfordrende for de lengeventende.

Etablering av basismottak

DROF er positiv til forslaget om at innføre basismottak. Mottaksbransjen har til nå hatt et preg av kortsiktig og midlertidig tilnærming, både fra driftsoperatørene og staten sin side. Tiden er nå moden for å legge til grunn av vi i overskuelig fremtid vil ha behov for et mottakssystem, samtidig som man vil få store variasjoner i behovet for kapasitet. Innføringen av basismottak mener vi er et nødvendig og adekvat tiltak for å sikre kompetanse om mottaksdrift, for å være rustet til å takle perioder med store ankomster og behov for etablering

av mange nye mottak. I tillegg vil dette bidra positivt til den faglige utviklingen av fagfeltet, gjennom at driftsoperatører av basismottak kan ha en mer langsiktig tilnærming.

Opprettholdelsen av mangfoldet av driftsoperatører

DROF stiller seg bak argumentasjonen til utvalget om at det er viktig at staten sikrer at en har både kommuner, private og ideelle organisasjoner som driftsoperatører. Det vi savner i utredningen er forslag til tilstrekkelige tiltak for å få til dette..

Tilsyn av mottak

Vi samtykker i at Fylkesmannen bør føre tilsyn av mottaka, for å unngå den potensielle rolleblanding til UDI som tilsynsmyndighet og oppdragsgiver/innkjøper.

Taushetsplikt

Blant medlemmene i DROF er det et forskjellig syn på forslaget om å innføre taushetsplikt mellom ansatte i mottakssystemet og utlendingsforvaltningen. Vi vil derfor begrense oss til å gi uttrykk for at regelverket knytt til dette bør endres, for å få et felles regelverk for alle.

Lovregulering av mottaksbransjen

Mottaksbransjen har inntil nylig vært et lite regulert område. Mottaksdrift regnes som en del av utlendingsforvaltningen, og er ikke underlagt de lover som skaper naturlige og allment aksepterte rammer for sammenlignbare virksomhetsområder. Ovenfor har vi skrevet at mottaksbransjen til nå har hatt et preg av kortsiktig og midlertidig tilnærming. Mangelen av regulering av arbeidsfeltet er også et utslag av det. DROF ønsker en sterkere regulering av mottaksdriften, slik utvalget går inn for, for eksempel gjennom lovverk. Dette vil bidra til en mer velfundert utforming av mottakssystemet, med mindre preg av situasjonsbestemte ad hoc løsninger.

Statlig drift av transittmottak

Vi støtter ikke forslaget om at driftsansvaret for transittmottakene skal overtas av staten. Vi tror at man da vil oppleve det vanskeligere å være fleksibel mht. justering av kapasitet etter behov. Det er også all mulig grunn til å tro at dette vil føre til økte driftskostnader. I den sammenheng viser vi til den enorme forskjellen på ressursbruk på mottak som staten har ansvar for (enslige asylsøkere under 15 år) og mottakssystemet for øvrig. Forskjellen er så stor at den ikke bare kan forklares gjennom større behov for oppfølging av målgruppen. Videre argumenteres det for statlig drift med kontrollaspektet i transittfasen. Vi mener at staten kan ivareta kontrollfunksjonene, uavhengig av hvem som er driftsoperatør. Overføring av driftsansvaret til staten frykter vi skal gå ut over velferdsdimensjonen, som garanteres gjennom dagens driftsoperatører. Det er viktig at velferdsaspektet også blir vektlagt også i transittfasen.

Med hilsen

Tore Vaagen
styreleder